

A. S. Piliacunas
201 John St

KOVĀ.

Savaitinis darbininku laikraštis.

Nr. 13.

PHILADELPHIA. PA. II Rugpiučio (August) 1905 m.

Metas I.

Apie socialistų partijas.

Peržvelgime trumpai tas išvadas, prie kurių priėjome paskutiniuose keturiuose išleidimuose „Kovas“. Pirmiausiai, mes matėme, kad žmogaus mintis ir įstaigos yra neišvengtina išėiga iš aplinkybių, kuriose jis įgija sau duoną. Toliau, mes matėme, kad Amerikos ir kitų šalių darbininkai įgija sau duoną sutverdami kapitalistam „perviršinę vertybę“, kurie mainais už tą duoda duoną, o atima viską, ką darbininkas užpelno. Dar toliau, mes matėme, kad toks dalykų stovis išplėtojo tarpe darbininkų ir prisivartojų, teip vadinamą „kovą kliausū“. Galiausiai mes matėme, kad šita kova kliausū turės užsibaigti nupuolimu kapitalizmo ir įteigimu bendraveikmės (kooperatyviškos) respublikos. ↓

↓ Dabar mes priėjome prie reikalo pašnekėti, kokiais keliais ir pragumais reikės įvezdinti bendraveikmę respublika: ar reformomis ar revoliucija? ↓

Pirmiausiai reikia paaiškinti prasmę tų dviejų žodžių, kadangi tankiai daugelis juos klaidingai supranta ir ištaria ne vietoje. ↓ Reformos ne visumet esti ramios; jos kartais esti kraujingos. ↓ Daug galvų prazuvo Anglijoje iškilus sumišimams „čartistų“*, pakol nebuvo panaikintos, teip vd. „javų tiesos“ ir padaryti pirmieji žingsniai linkui pabriku įstatymdavytės. Kartais ir revoliucijos esti labai ramios, pavyzdium, kada James II pabėgo 1688 m. Prancuzijon ir paliko Anglijos kapitalistam pilną ant valstybos valią, kurią dar jie tebelaiiko ir po šiai dienai. Arba, nereikia ramesnės revoliucijos, kaip šįmet atsidalinimas Norvegijos nuo žuvėdų sosto. ↓

↓ Skirtumas tarpe reformų ir revoliucijos yra šis: reformos yra permaina įstatų arba keliai prie sudrutinimo įstatų, ką įvykdo ta pati kliausa, kuri visumet prižiū-

* Tas prasidėjo 1888 m., kada Anglijos Hande, nebegalėdama išlaikyti sunkaus ekonomiško prispaudimo, surasė tulus reikalavimus reformų ant teip vad. „čarterio“ ir išsiskė po visą šalį agitaciją. — Ver.

rejo tuos įstatus; revoliucija yra permaina įstatų arba jų sudrutinimas per naują valdymo kliausą, kuri nūgriauja pirmiau valdžiusiąją ir užima visą valdžią. ↓

↓ Lietuvių Socialistų Partija Amerikoje eina ne prie reformų, bet prie revoliucijos; nes ji tvirtina, kad valdžia kapitalistų kliausas, po kuriaja dabar visų šalių žmonės kenčia, turi užsibaigti, ir kad valdovais turi tapti patys darbininkai. ↓

↓ Ant tokios lygumos stovi ne tik tai L. Soc. Partija Amerikoje, bet ir amerikonių socialistų partija (Socialist Party) ir mūsų Lietuvių Socialdemokratų Partija Lietuvoje ir visas tarptautiškas socializmas viso svieto, kurs dabar jau tampa svarbiausia augančiaja partija kiekvienoje civilizuotoje šalyje.

Kaslink tu, kokiū budu reikia kapitalistų sistemą išgriauti, yra svarbus dalykas kiekvienam pamislyti, ir priimti tokį budą, koks bus tinkamiausias. ↓

↓ Jeigu, daleiskim, darbininkai imtų rūpintis dabartinę tvarką lopyti reformomis, visai jos neišgriaujant, tai daugelis gali ir įtikėti tam, jog „sulopytas rubas dar našesnis“ ir jau toliau lopymo nieks nebandytų žengti. Bet istorija parodo, jog tokie žmonių darbai yra visumet be vaisių. Tiktai pasižiūrėkite į Amerikos „populistus“; pasižiūrėkite į „brijanizmą“; pasižiūrėkite į liudną sukliurimą Dunne' so administracijos Chicagoje, — visur matysite veltą gaisšinimą laiko, statymą ekonomijos triobesių ant oro, kurie paputus kapitalizmo viesului — sugriūva. Ir nors mes tokiam darbininkų žengimui prijaustumėm, tai mums sulaiko nuo to patys patyrimas, pasimokymas begyvenant.

↓ Iš antros pusės, jeigu darbininkų kliausa galėtų įgyti galybę paimdama šarvus (ginklus), — lygiuai kaip kad darė kapitalistai išplėšiant galybę bajorijai, — tai kodėl, rodos, tokiai metodai neprijausti? Bet, pasižiūrėję blaivai, matome, kad lygiai kaip visos mašinerijos kapitalistų rankose, teip ir šarvai; jie paleistų mašiną — kanuoles ir, per keletą valandų, iš-

muštų kožname mieste pakėlusius revoliuciją darbininkus, — ypač čion, Amerikos miestuose. ↓

↓ Čzia, Amerikoje, yra vienas, labai lengvas kelias sugriebti už žiočių kanuoles ir teipgi užimti visas mašinerijas valstybių valdžios. Tą galima įvykinti balsuojant už darbininkų kliausą, t. y. už socialistų partiją. Lai tik buna išrinkta įstatymdavėjai iš socialistų, o tiesos bus daromos reikaluose darbininkų. Lai tik išrenka teisdarius iš socialistų, o tie ištraukines drausmes (injunctions) gelbint darbininkus, vietoj, kaip dabar, darbo davėjus. Išrinkim socialistus majorus, gubernatorius ir prezidentus, o policija ir kareiviai tarnaus naujai valdančiai kliausiai; tuomtarpu kapitalistas išnyks, kaipo kapitalistas, ir eis dirbti neorėdamas nunokti badu. ↓

↓ Tą kalbėdamas aš neturiu ant mislies, kad išrinkus kokį vieną-kitą socialistų uredninkais arba net ir šimtą socialistų uredninkų, bus jau pasiekta dideli laisvės įieškiniai ir palaima darbininkų kliausiai. Ne, to nesakau. Minėkite: pakol kapitalistai kontroliuos nors tik kai-kurias dalis valdžioje, patol bus sumankomi visi geri padavadijimai ir sumanymai, kurie tik bus daromi dėlei darbininkų kliausas. ↓

Bet ne reikia mislyt, kad socialistų partijos kovoja tiktai, kad pagriebti valdžią ir tada jau nusišarvoti kovoje kliausų. Ne. Jos širdingai simpatizuoja darbininkų unijoms ir kiek tik gali tiek paramia jas, priešingai kapitalistams, kurie kaip įgalėdami stengiasi unijas išardyti, sukriušti jas. Jos reikalauja uždraudimo vaikams dirbti, reikalauja trumpesnių valandų ir didesnių mokesčių; reikalauja pensijų pasenusiems ir apsaigos prieš ligas ir nelaimingus priepuolius; reikalauja visumeniškos nuosavybės ant geležinkelių ir gatvekarų po priežiura darbininkų kliausas; reikalauja kad žmonės galėtų užmanyti tiesas ir jas atšaukti, o teipgi kad visumėnė kas minutą, balsais, galėtų išmesti iš vietų visus netinkamus

urėdninkus; reikalauja lygių tiesų moterims su vyrais ir daugybės tokių mierių, kurie bus vien tik pagerinimui darbininkų kliašos reikalų ir gyvenimo.

Visi susipratę darbininkai gerai mato, kad jeigu ir įvyktų visos tos „reformos“, kurias siūlo kapitalistai, – kad tik sutrukdėtų socializmo auginimą, – jos nieko gero nepridėtų prie vargingo buvio darbininkų kliašos. Už taigi kiekvienas socialistas – vyriškas ar moteriškas, – darbuodamas ant mūsų lauko turi neužmiršti, kad mūsų galutiniausias siekinys yra – suvienyti visus darbininkus – teip proletarijus (beturčius) kaip ir ukininkus arba smulkius žemvaldžius į vieną kliašą, ir einant visiems išvien, nugriauti kapitalistų galybę syki ant visados, amžinai, ir įstegti bendraveikmę (kooperatyvišką) respubliką.

Buti veiklum sąnariu socialistų partijos reikia biskį daugesnio, negu tik votuoti rinkimuose už savo partijos kandidatus: reikia būtina prisirišti prie partijos organizuoto kuno, mokėti mažumą mėnesinių duoklių (palaikymui savo partijos, kurios juk kapitalistai nerems) ir nuosekliai lankyti susirinkimus.

Kodėl teip darom? Republikonai ir demokratai daro kiteip.

Teip, jie daro kiteip; nes senosias partijas kontroliuoja teip vd. „bosai“, kurie žiuri mostelėjimo kapitalistų ir kuriems už tarnybą kapitalistai ribebiai apmoka. Jeigu darbininkai nori patįs tapti savo viešpačiais (bosais), tai jie turi ir savo organizacijos išlaidas apmokėti, ir čia mėš matome, kad mėnesinės duoklės yra vienatinis šaltinis jų apmokėjimo.

Nuolatiniai buvojimai susirinkimuosna yra reikalingi dėlei to, kad partijos gyvenimo bėgis būtų kontroliuojamas per visus sąnarius, o ne per kraveles „vadovų“.

Ar nori įstoti darbininkų partijon? Jeigu teip, tai tik parašyk apie tai Lietuvių Soc. Partijos Am. centrališkam raštiniui, dr-gui J. Baltrušaičiui (224 E. Main str., Plymouth, Pa.), o busi įstojęs į mūsų eiles, gausi nurodymus, ką turi veikti ir kaip elgtis. Kurie matysite „Kovoje“ apgarsintus vardus LSPA. kuopų organizatorių, galite prisirašant kreiptis prie jų. (Dėlei to, vertėtų kad mūsų partijos kuopelės paduotų organan kiekviena savo organizatoriaus adresą. Dabar beveik kaip ir jų nėra.) Mokestį mėnesinės kitose socialistų partijose yra 25 c. Mūsų gi partijos I-asis Seimas tepaskyrė po 20 ct. ir dar už tą patį gauna kiekvienas organą „Kovą“. Išlygos labai lengvios. Laikas labai patogus ir judinantis. Kelkimės, judėkime; judinkime ir budinkime kitus. Norėdami gauti kokias in-

formacijas apie organizavimą kuopų ir šaip jau reikaluose LSPA., kreipkitės prie šios partijos centr. organizatoriaus, dr-go J. O. Szirvydo (412 Siegel str., Philadelphia, Pa.). Įmokėjimai mėnesinių ir aukos partijos reikalams turi but siunčiami centr. kasierii, Dr. J. Szliupui (328 Federal str., Philadelphia, Pa.)

Pagal C. H. Kerr Vargomatis.

Zinios isz Lietuvos.

Pilviškiai, Senapilės pav., Suvalkų gub. — Politiškas judėjimas pas mus, t. y. Senapilės pav., – smarkus. Valsčiuos, gubernatorius nedal-idžia daryti sueigų visoj gubernijoj. Policija baisiai įbauginta, ir bijosi pasirodyti ant gatvių, o ką į kaimus tai retai kur teina.

29 birželio, š. m., Pilviškiuose pakilo didelis ermyderis, kur vyrai, su raudona vėliava, įsigrūdę į monopolijų išdaužė viską, o „gurgolę“ ne gerė, bet nešė ir mušė į bruką. Dabar į Pilviškius ant apsaugojimo „tvarkos“ – yra atsiųstų su viršum 40 kareivių, kurie, ypač šventadieniais, vaikščioja kaip žvalgnai po riuką, ir prie menkiausio pasipriešinimo – gatavi mestis ant „sukilėlių“.

Nakčia, iš 12–13 liepos, atpyškėjo iš Senapilės žemsargių viršininkas, keletas žandarų ir pastelkę vietinius žemsargius, nakčia apstojo butus krautuvninkų: Juoz. Lazoraičio ir Juoz. Kačergiaus. Negalėdami teip veikiai įsigrusti vidun, išmušė duris Lazoraičio, o pas Kačergių bijodami urmu lįsti iššaukė jį laukan, sakydami jog vagis karvę veda. K–gius, nemislydamas nieko blogo vienmarškinis išbėgo, o žemsargiai sučiupę jį nuvedė policijon. Teip pat padarė ir su Lazoraičiu. Ant rytojaus, 13 liepos, išvežė juos Senapilėn, pasodinę viduryj žemsargių ir kareivių su nuogais kardais. Iš Senapilės, 14 liepos, juos nubugdė Kalvarijos kalėjiman, kuriame ir dabar tebesėdi. Priežastis areštavojimo tokia: Laikraščius buvo apskelbta caro vardu, kad ko žmonės nor, gali prašyti jo (caro), duodami peticijas ministerij komitetan; bet dar tas prašymas pirma turįs eiti per žemesnių valdininkų rankas. Tokias peticijas padavė ir pilviškiečiai su Paažerių valsčiaus ukininkais. Pilviškėčiams rašė J. Lazoraitis, o paažeriečiams – J. Kačergius. Programa abiejų buvo vienoda, nes pilviškėčiai persirašė iš paažeriečių. Turbut nepatiko carui ir jo biurokratams, jie per kiek laiko vėl sueis į vienas rankas apsukresnių plėšikų ir bus, kaip buvo, turtingi ir neturtėliai; tretį kalba, – „sic-

patįs pekliski jo tarnai laužo ir mindžioja savo paliepinimus! Aiškiai matosi, kad caro valdžia, jau nesurasdama už ko tvertis, pradeda net laužyti savo reskriptus ir išranda kaip nekaltus žmonės kankinti!

Czionais ir vietinis klebonas, – Olekas, savo gabumą ir gerumą gavo valdžiai parodyti. Mat ant pilviškėčių peticijos pasirašė valsčiučiai per sueigą valsčiaus raštiniėje, (kas yra užginta) net buvant akvaizdoje viršininko pavaduotojui. Tairgėdamas viršininkas, jog jo pavaduotojui gatavai užnerta ant kaklo kilpa, atlėkė, nei akis išsvilęs, pas kleboną Oleką ir primeldė, kad jiek kiek galėdamas gelbėtų jo draugą; klebonas tą padarė šiuo budu: Valsčiaus yra išrinkti 3 įgaliuotieji (upolnomočeni): Jurkšų k., Jonas Skatauskas; Geruliškės, Antanas Kalvaitis ir Ubagnaujenės, J. Stankevychius; visi tamsūs, nei kamino kamščiai. Klebonas pašaukė juos po vieną, teip kad jie nesucitų viens su antru, ir liepė jiems sakyti prieš viršininką, kad pasirašė nerastinėje, bet pas J. Lazoraitį; tie visi tris teip ir padarė: maskolį valdžios berną, išgelbėjo, bet nekaltą žmogų prazudė....

Tai kuom mus kunigai užsima! Jiems nerupi žmonių apšvietimas, pagerinimas parapijos reikalų, bet jiems rupi judosytės, bičiuliavimas su caro pašlemėkais, ir traukimas kruvinu ašarų nekaltimi žmonėm!... Keikia ant pamokslų socialistus, bedievius, anarchistus ir visus savo priešininkus, o to nežino kad patįs jų skaitlių daugina savo bauriausiais pasielgimais! Tai tie parizėjai, kurie dievo išrinktaisiais skaitosi!... Prakeikimas jums, apaštalai nelaisvės, kurie prisidengę skraiste avinėlių draskote žmones vilko nagais! Jūs neriatės iš kailio regėdami caro sostą griuvantį; jūs remiate jį nekaltų žmonių ašaromis! Bet caro sostą jau neparemsite, jau jam artinasi galas o podraug ir visiem jo šalininkam, judošiam – išdavėjam, nutukusiem iš kruvino prakaito vargšų žmonių!

Verax homo.

LAIKAS SUSIPRASTII!*)

Daug įvairių kalbų vaikščioja tarp žmonių apie „sicilistus“. Vieni kalba, buk „sicilistai“ esą bedieviai, vagis, plėšikai, galvažudžiai; kiti sako jie nori, atėmę turtas nuo turtingųjų, lygiai išdalyti juos tarp žmonių. Jaugi žmonės nesupranta, jog išdalinus tarp visų turtas, jie per kiek laiko vėl sueis į vienas rankas apsukresnių plėšikų ir bus, kaip buvo, turtingi ir neturtėliai; tretį kalba, – „sic-

*) Prisiņsta iš „Darb. Balso“ redakcijos. Spaudina Lietuvoje, hektog. 300 egz. Red.

listai“, nuvertę v
vo rankas, plėš i
censiviestų tam
darbininkų plati
kalbos ir protavi
kų, policijos, di
kuriems dabar le
jų klausu ir pild
kalvimus. Lie
iškreipė ir tą žo
ar į „siciliką“.
galvažudžiai, v
žmonės, o jie st
stų, nuvertę žn
žemiu paduotų
galima spręst, k
nės ar blogi, ar
l. Tuojaus
Miliciją, v
to įvesti
kad užpuo
gintų savo
šalies gyv
tautos ir ti
mo, spauc
draugysčiu
nes, papu
gas, aiškir
žmonių b
mokinima
nas; netu
mas. 7. l
tos dykai
„vykupas
nuo turto
nuo žmor
rinktų vi
10. Tiesę
išaukti V
sciman,
Kad pas
bti darbi
nžalicyr
Ketvirtame
cijalistai nėra
mo; jie da r
bis tikėjimo i
katalikas, ar
ir tt.

Šalin c
Lai gyv
Lai gyv
Lai gyv
L.S.D.P.

DARBININ

Bazelinje,
atabuvo žyd
gresas persk
ėma pasiuly
no viešpatys
kita tam pri
tam tikslui

listai", nuvertę valdžią ir paėmę ją į savo rankas, plėš ir kankijs žmones. Tarp neapšviestų tamsių Lietuvos ukininkų ir darbininkų platinas ir da didinas tokios kalbos ir protavimai, išmislyti činovnikų, policijos, didžturėjų ir dvasiškių, kuriems dabar labai gerai gyvent, koleji jų klauso ir pildo jų pageidavimus ir reikalavimus. Lietuviai per savo tamsybę iškreipė ir tą žodį socialisto į „sicilistą" ar į „ciciliką". Socialistai nėra kokie galvažudžiai, vagys ar šaip kokie blogi žmonės, o jie stengias pagerint nuskriaustų, nuvertę žmonių gyvenimą. Iš kelių žemiau paduotų socialistų reikalavimų galima spręst, kokie socialistai per žmonės: ar blogi, ar geri.

1. Tuojaus baigti karę (vainą).
2. Miliciją, vaiską panaikinti, o vietoj to įvesti visutiną apsiginklavimą, kad užpuolus priešui visiems eiti gintų savo tėvynės.
3. Lygybė visų šalies gyventojų, neskiriant lyties, tautos ir tikėjimo.
4. Laisvė tikėjimo, spaudos, žodžio, susirinkimų, draugysčių.
5. Paleisti visus žmones, papuolusius už tikėjimą, knygas, aiškinančias vargus, nelaimes ir žmonių blogą padėjimą.
6. Visas mokymas neapmokamas, priverstinas; neturtingų mokinių aprūpinimas.
7. Daktoro pagelba ir liekars-tos dykai.
8. Išnaikint „akcizus", „vykupas" už žemę, įvest mokes-tis nuo turto.
9. Prigulėjimas valdžios nuo žmonių arba, kad patįs žmonės rinktų visą valdžią ir činovnikus.
10. Tiesą Lietuvos gyventojams sušaukti Vilniuje savo pasiuntinius sciman, kuris valdys visą šalį.
11. Kad pasenusiem ar negalintiems dirbti darbiui kam būtų duotas pilnas užlaikymas dykai ir t.t.....

Ketvirtame reikalavime matyt, jog socialistai nėra bedieviai ar priešai tikėjimo; jie da reikalauja liuosybės, tvirtybės tikėjimo ir kad būtų visi lygūs – ar katalikas, ar stačiatikys (pravoslaunas) ir t.t.

Szalin caro valdžia!

Lai gyvuoja laisva Lietuva!

Lai gyvuoja laisvė tikėjimo!

Lai gyvuoja socializmas!

L.S.D.P. Anykščių Organizacija.

DARBININKU JUDEJIMAS SVETUR.

Bazeliuje, Szevicarijoj, šioms dienoms atsibuvo žydų sionistų kongresas. Kongresas perskilo į dvi pusi: viena pusė priėma pasiulymą Anglijos, kad žydų Sijono viešpatyste įkurti rytinėje Aprikoje, kita tam priešinasi ir išranda naudingų tam tikslui tiktai Palestiną. Eilėse ant-

rosios pusės buvo daugelis socialistinių ir revoliucijinių elementų.

E. Bernštein, pagarsėjęs Vokietijos socialistas-revizijonistas (–revizijonistai pasikakina tiktai radikališkai vedamoms reformomis ir su tarptautiniu socializmu nesutinka) tapo valdžią persekiojamas už savo prakalbas, kuriose buk įžeidęs valdžią ir kurstęs žmones prie prievartų.

Neseniai Vokietijos kaizeris uždraudė Prancuzijos socialistui Žores atvažiuoti Berlynan laikyti prakalbas. Mat Žores buvo pasirengęs gerai užvažiuoti per kailį militarizmui, vadinasi uždroti per blauzdas pačiam kaizeriui, kurs jokio dievo šiam pasauliui neišpažįsta, kaip tik dievą karės. Bet tas nieko negelbėjo. Socialistai atspaudino Žores kalbą tukstančiuose egzemplioriu ir paskleidė po visą Vokietiją. Dabar žmonės nebuvė ir Berlyne nė girdėję prakalbų, skaito apie piktybes savo valdžios kruvinų darbų ir daigina sociališkos revoliucijos grudus. Beto, tą pačią dieną, kada turėjo pributi Žores, susirinko viename Berlyno parke daugiau kaip 16.000 žmonių, kur čielia eilė kalbėtojų laikė karštas prakalbas, išreiškė panieką savo brutališkam kaizeriui ir solidariskumą visasvietiniam socializmui.

Amerikos policija suvuodė ir pranešė nieko nežinančiam svetui, jog šįmet Bostone atsibusęs tarptautinis anarkistų kongresas.

Ant Vladikaukazo geležinkelių iškilo streikai. Pakviesta karumenė ėmė streikus malšyti. Kada streikieriai norėjo su laikyti vieną krasos traukinį, kareiviai iššovė vieną gaisrą ir užmušė 30 žmonių, o daugelį pavojingai sužeidė.

Politiška peržvalga.

Sątaikų plenipotentai iš Rosijos ir Japonijos jau pribuvo Amerikon, Portsmouthan, N.H., ir šią sąvaitę pradės tarybas. Žinovai dalykų stovio pranašauja, jog sątaikos neįvyks. Butent caras, po pasišnekėjimo su Vokietijos kaizeriu, įvaręs sau galvon ožį ir ketinas varyti karę tolyn iki „galutinai nesunaikįs japonų".

Kaizeris – gudrus zaltys. Beabejonės jis galėjo sudrumsti puspročiui carui mislis, kad pačiam suūti rankas.

Rosijos statistikai pranešė, jog čielose 60 gub. neužderėjo javai. Gresia visai viešpatystei bausis svečias – badas.

Japonija išleido proklamaciją, kurioje apskelbia, jog jau išplečia savo valdžią ant visų Sachalino salų. Tokiu budu visas Amuras pakliuvo po Japonijos įtekme.

Politiškuos rateliuos šneka, jog kaizerio kelionės jurėmis, tikslas buvęs – su-

tverti Skandinavijos pakraščiais alijansą, pritraukiant Rosiją, Daniją ir Žuvėdiją, kad uždaryti Baltiko jures nuo Anglijos, kuri, girdi, norinti padėti įvesti Rosijoje ir Vokietijoje respublikas. Kaizeris baisiai respublikos bijosi.

Linevičius pranešęs carui, jog jo karumenė esanti gražioje sveikatoje ir gatava esanti dar muštis ir toliaus „už mielą earrą ir tėvynę."

Ruskių laivynė išlošė didelę pergalę! Du rusku skraiduoliu atplaukė 3 rugp. į pakraščius Korejos, užpuolė ant stovincio pirklų laivuko ir iššaudė 60 šuvių. Pataikė iš viso 7 sykius, užmušė kapitoną ir vaiką ir paskui apsisukę pasmuko Vladivostoko linkon. Tada jau ir pirkliai pabėgo.

Darbu skrytyje.

Ant Northern ir Northern Pacific geležinkelių, apielinkėse St. Paul ir Minneapolis, tapo apšaukta visutinas streikas telegrafistų. Geležinkelių ponai gabena streiklaužius.

Chicagos vežėjų streikas užsibaigė su nieku. Tiek vežėjai laimėjo, kad darbo davėjai prisizadėjo priimti atgal į vietas. Ar jie ir tą padarys, kas gali žinoti?

Massachusets aukščiausias sudas nužengė... kapitalistų kišenėn: nusprendė, kad unijistams nevalia trukdyti gabenimą skebų į streikų vietas. – Biedni tie kapitalistai: kad ne sudai, tai darbininkai visai juos išpustėtų!...

Minneapolis, Min., tapė uždarytos Rockefellerio aliejiničios, kur nustojo darbo 600 žmonių.

Columbus, Ohio, stiklų dirbtuvių savininkai užmanė sumažinti darbininkams ant 12% algas, nes kiteip, girdi, reikšė uždaryti pabriakai. Darbininkai dar nenusprendė ką daryt.

Apskaitoma, jog Chicagos vežėjų streikas, kurs traukėsi 15-ką sąvaičių ir išmetė iš darbo 4250 žmonių, prekiavo unijai pervirs \$ 300.000.

Pennsylvanijos kastynių aprubėse važinėja dabar anglekasių unijos prezidentas Mičel, su prakalbomis ir agitacija dėlei sudrutinimo unijos skaitliumi ir medegiškai. Jis sako, kad nuo ateinančių metų balandžio mėnesio, kuomet išsibaigia unijos su darbdaviais sąkalba, reikia tikėtis daug didesnių streikų, negu buvo 1902 m.

DARBININKO KRONIKA.

¶ Vienas iš mūsų ištikimų draugų – socialdemokratas, rašo šiaip iš Lietuvos privatiniam laiške: – „Nebepažinsite da-

„KOVA“

Lietuvių Darbininkų Laikraštis.

„KOVA“ isceina kas pėtnyčia.

Kaštuoja ant metų \$2.00

ant pusės metų — \$1.00

ant 3 mėnesių — \$0.50

Europon — \$2.50.

Visokiuose susneszimuose turi but adre-
suojama szlapt:

„Kova“

412 Siegel Str.,

Philadelphia, Pa.

Apgarsinimai mokas:

Sykis už colį — 50 c.

Mėnuo už colį — \$1.00.

Metai už colį — \$10.00

„KOVA“ The Lithuanian weekly, publi-
shed every Friday, by J. O. Shirvydas, 412
Siegel Str. Philadelphia, Pa.

Rates of Advertising:

One inch once \$0.50

One inch one month \$1.00

One inch one year \$10.00

Subscription rates:

One year \$2.00

Six months \$1.00

Three months \$0.50

All communications should be addressed to:

„Kova“

412 Siegel Str.,

Philadelphia, Pa.

Entered as second-class matter May 17, 1905,
at the post office at Philadelphia, Pa., under
the Act of Congress of March 3, 1879.

Ko mes reikalaujame:

1. Kolektyviškos savasties visų in-
dustrijų esančių rankose bendrovių
(trustų) ir draugovių, ir visų viešų
apsirupinimų patįs savim.

2. Demokratiškos priežiūros ant
tokių kolektyviškų industrijų ir ap-
sirupinimų.

3. Sutrumpinimo darbo valandų
ir laipsninio padidinimo algų.

4. Visuotinės apsaugos darbinin-
kų ir gerbiamo atilsio pasenusiems.

5. Užtekizumo kiekvienam žmo-
gui darbo.

6. Mokinti vaikus iki 18 metų.
Panaikinti vaikų darbą.

7. Lygių politikiškų tiesų vyriš-
kiems ir moteriškoms.

Brolau, jeigu to geidi, balsuok už
socialistų partiją.

bar Lietuvos, kaip viskas atsimainė per
paskutinius 2 metus. Autoritetai puola
visai. Policija nebeuodijama, dvarpon-
iai lenkia sprandą, meilinas prie darbi-
ninkų. Kaikuriuose vietose policija bandė
daryti derybas su nenuoramomis: zadėjo
ramiai sedėti, nieko nekabavoti, net pa-
mesti tarnystę, jiems pareikalavus, bet
prašė už tat palikti juos gyvais. Atsitiko
keletą sykių užpuolimai ant policijos.
Kovarske užmušė urėdninką, biaurų ir
pavojingą šnipą; Suvalkų gubernijoje vi-
noje vienoje darant demonstraciją ir sakant
agitatoriui pamokslą apniko policijantai:
vieną jisai nudėjo ant vietos, o antrą ge-
rokai sužeidė; dėlto tai jo ir nesuėmė.
Kunigai, dvarponiai ir liberalai kokie-
tuoja su musiškais (socialdemokratais).
Prasidėjo aktyviška kova. Pakol dar par-
tizanų kova. Lapelių reikia daugybės.
Czionai veikiančioji spaustuvėlė nedaug
tegali jų pravaisinti, antroji, kuri kiek
vėliau pradės veikti, bus vaisingesnė...”

— ¶ Amerikos lenkai revoliucionistai
sumanė prašyti Japonijos valdžią, kad
tapusi dabar viešpatim Sachalino paleis-
tų visus, ten nutremtus politiškus „nusi-
dėjelius“. Tam tikslui atsišaukia per lai-
kraščius rinkti nuo lenkų parašus, po ko
mena sutaisyti peticiją ir paduoti ją Ja-
ponijos ambasadoriui Vašingtone. Rei-
kalaujantieji peticijoms blankų gali
kreiptis po šiuom adresu: Rev. A. Kent,
26 T. Street, Washington, D.C.

¶ Lietuvoje radosi nauja politiška par-
tija, kuri pasivadino „Lietuvių Social-
demokratų Darbininkų Partija“ ir pra-
dėjo išleidinėti Ženevoje naują laikraštį
„Darbininką“, prie kurio išleidinėjimo
prisideda ir žinoma amerikiečiams orga-
nizacija „Draugo“. Naujam organe par-
tijos programo nematyt, už tai žinučių iš
Lietuvos revoliucijinio judėjimo — aps-
čiai. Iš tos tai pusės „D—kas“ ir yra mų-
sų žmonėms naudinga, ir jo užgimimui
tik reikia ištartį priejasmės žodį.

¶ Kurios iš mūsų partijos kuopų rei-
kalau sau čarterio, kurį kaip jau buvo
rašyta, paskolina mums L.L.S., tai teiks-
tės pranešti. Jis nepoilgo bus gatavas.

¶ Užprašome draugų rašinėti žinučių
iš savo kraštų. Norime „Darb. Kroniko-
je“ perduoti plačią peržvalgą politiško
ir ekonomiškio mūsų tarpe judėjimo.

Dėlei Kankintinių Kasos ir surinktų delegatui į Niderlandiją pinigų.

(Atsiliepinimas)

Siaučiant žiauriems persekiojimams
Lietuvoje iš šalies rusų valdžios, keli me-
tai atgal Amerikoje likos įkurta Kan-
kintinių Kasa šelpimui nukentėjusių
už tautiškus ir darbininkų reikalus

Lietuvos veikėjų. Pašalpos buvo dalija-
mos be skirtumo, lygiai kankintiniams už
grynai tautiškus dalykus, kaip ir darbi-
ninkams-revoliucionieriams. Su atgavi-
mu vienok spaudos Lietuvoje, persekio-
jimai veikiančių ant grynai tautiškai-
kulturiškos dirvos turėjo, jeigu ne visai
liautis, tai bent gerokame laipsnyje su-
silpnėti, bet už tatau su juo didesniu žiau-
rumu varomas persekiojimas kitokios
spalvos politiškių veikėjų, radikaliske-
sniųjų elementų — revoliucionierių. Eilės
pirmosios kankintinių rūšies, reika-
laujančios pašalpos, dįla, Kankintinių
Kasai šelpti pasilieka beveik išskirtinai
tik antroji kankintinių rūšis — revoliuci-
jonieriai.

Aukos kankintiniams plaukia be pa-
liovos, žmonės atjaučia reikalą ir aukau-
ja, kiek kas galėdamas. Bet apstojose
persekiojimams grynai tautiški darbinin-
kų, Kankintinių Kasa, ant pirmo žvilg-
terėjimo, tarytum būtų pristokusi reika-
laujančių pašalpos: Kasa po truputį au-
ga, bet pinigai pasilieka be suvartojimo
(porą sąvaidžių atgal iš Kankintinių Ka-
sos pasiūsta žinomam mūsų raštininkui-
revoliucionieriui pašalpos \$ 120; žr „V.
L.“ nr. 30). Szelpti vienok yra kas. Pa-
skutiniame laike kilo dideli žmonių sub-
ruzdimai Maskolijos sienose, o tame ir
Lietuvoje. Revoliucijos liepsna apima
jau ne vien inteligencijos ir mažiau dau-
giau įgijusių politiška ir luominę sąmo-
nę miestų darbininkų sluogsnis, ji pe-
reina jau ir į plačiąsias gyventojų minias.
Tai liepsnai palaikyti, jį visomis pstan-
gomis šelpti, kovon sukiliusiu aprupinti
atsakomais ginklais galutinam sutrupini-
mui prie savo galo besartiinančiam ir su
vargu tik bagnietais palaikomam cariz-
mui, nesenei tapo įkurta Revoliucijos
šelpimui Fondas.

Turime dabar dvi kasi: kankintinių ir
revoliucijos šelpimui Lietuvoje.

Nors pradinis pirmosios kasos tikslas
skyrėsi nuo antrosios, bet šioje valandoje
jiedvi turėtų susieiti — ir beveik susieina
— prie vieno ir to paties galo: nešti pa-
gelbą kariaujančioms už žmonių liuosy-
bę, už Lietuvos nepriklausomybę, už iš-
liuosavimą dirbančiųjų luomų iš politi-
škos ir ekonomiškios nelaisvės!

Tokia mintis buvo Chicagos Lietuvių
Socialistų Partijos 4-tos kuopos sąnarių
susijusių ant savo mėnesinio susirinki-
mo 30. VII. š.m., ant kurio ir sutarta
per laikraščius atsiliepti į visumeną, au-
kavusių ir aukaujančių pinigų šelpimui
Lietuvos kankintinių, su klausimu: ar
ne geriau būtų tuodu abu fondu suliejus
vienan, butent Revoliucijos Šelpimui
Fondan? Beto, susirinkimas teip jau nu-
tarė proponuoti priskyrimą prie to paties

Revolucijos Fond
įvyktam išsiunt
ant socialistų kon
Kiek tam tikslui
tikrų žinių po ra
ten jų nebūtų, ju
gali (bene lietuvi
jos) ir laukia pr
tokiam reikalui
Tegul gi tam
menės balsas.
Išleista, kovoje
ba, pagalba pini
muziau bus atl
sukoncentruoty

Kapitalistas
ir rako į stinų
do kalnų, as g
ly, pėrnodas
Zemian —,
utpakaly yra
gali padaryt.

Sank
Vias
As r
Sala
Liet
Liet
Mar
Tat

Tu
Ni
O
Ji

Revoliucijos Fondo surinktų pinigų neįvyktam išsiuntimui 1904 m. delegato ant socialistų kongreso į Niderlandiją. Kiek tam tikslui buvo surinkta pinigų, tikrų žinių po ranka neturime, bet kiek ten jų nebuvo, jie vistiek dabar be naudos guli (bene lietuviškų laikraščių redakcijose) ir laukia progos būti šiošiam ar kitokiam reikalui suvartotais.

Tegul gi tame dalyke atsiliepiu visuomenės balsas. Lietuvoje dabar kova virte verda, kovojantiems reikalinga pagalba, pagalba pinigais. Szelpimas pasekmingiau bus atliekamas, jeigu jis eis iš sukoncentruotų rankų.

L. S. P. A. 4-ta Kuopa

Kapitalistas turi rankoje lazdele „dabartinę tvarką“ ir sako į šoną: „Mano sūnau, su šiaja lazdele, iš užu skurdo kalnų, aš galiu pristatyti tavo smaguriams jaunų mergelių, parduodančių savo kūnus už duoną.“

Zemiau: „Nesibijok milžino (darbininkų tuomos). Ten užpakalyj yra jo pusplėkš dukters, bet jis mums nieko negali padaryti, pakol aš turiu rankoj šią lazdele.“

VARGSZAS!

Sunku yr ant svieto gyventi.

Vieai linksnumo neturiu;

Aš netikiu, kad reiks pasenti,

Sulaukti žilųjų dienų.

Štai vargti už pilvą klauras dienas,

Jokio atilsio nematyk;

Tankiai vos laikos kūno sienos,

O kitiems laimę pristatyk!

Išei ant gatvės pakvėpuoti,

Išplaudyt dulkes fabriky,—

Matai dvarus, rūmus,— auksoiti!

Tai jųų darbs, lažos vaikų.

Priek! arčiau, girdi ten balsus

Ir klegėsius linksmų žmonių,—

Giesmės, šėlimas nenuoals

Mašos su krykštymais mergų.....

Tu dirbi sunkiai, nėra maisto

Nė vienos linksmos valandos,

O kiti puotas tikrai žvalsto,—

Jie niekad nežino bėdos.

„Vargkit, vaikeliai, man mielaus!“

— Saukia kunigai į minias,

O patį tinginiai didžiaus!

Už mus „griešius“ tik linksminas.

Dangus dėl mūsų, gird, sutvertas,
Kad būtumem tik jiems geri:
Dėl jų jis nieko nėra vertas,
Nes jo ilgėjas tikt kvaili.

Męs jiems atduodam darbo vaisius,

Protą ir viską, kas žmogaus;

Jie ger už sveikatą mus „dūžios“.

Žad duoti n'ėšamo dangaus.

Tai tiek vargšui gero teliekas!

Ir dar norėk tu čia gyvent...
Jo gyvastis yr „svietul“ niekas,—

Norėdams, negali pasenti!

Vieur jis stovi ant pavojiaus,

Ir vis dėl svietimo naudos;

Pradedant nuo vargio artojaus,

Baigiant ant vergo-fabrikos.

Bet kaip gražus ir platus svietas!

Dėlko laimingas n'ėr visi?!

Bene žmončias trūksta vietos,

Kad tik viens kitą smaugosi!—

Ne! Gana vyrai! Reik krutėti!

Lai vergysta eina šalin!...

Tikt reikia visiem susidėti!

Ir laisvės link eiti pirmyn!

Parce išz Pavelsio.

EIKIME IR MES TUOM NAUJU KELIU!

Jau nedaugelis iš musikių beatmena baisyms baudžiamųjų laikus Lietuvoje. 44 metai prasliko kaip Aleksandras II (1861 m.) spiriamas pirmieviųjų gaivalų, išleido savo garsųjį manifestą, kuriam pasidėkavojant drauge su Rosijos žmonėmis ir lietuviai iš-prudo iš geležinių rankų ponų tiranijos. Kiek tada buvo išreikšta linksmybių ir padėta vilčių! Dauguma tikėjosi, kad jau dabar tai įvyks laisvė, atsikvėps sloginta liaudė ir pakils ji. Bet mės, kurie pergyvenom tą veik pusšimtį metų, tą perijodą „laisvės“, matome kaip mūsų tėvai apsiriko. Žmonės neparagavo laisvės lė truputėlio. Tą laisvę apmokejo liaudė kalėjimais, ištrėmimais, ašaromis ir krauju. Baudžiauninkai, eidami ponams lažus, nors pakambiudavo laukelius dainelėmis – šiandien dainavimų vietą užėmė vaitojimai, keiksmi, griežimai dautų, dinamitai ir bombos. Žmonės paskendo dar didesnėn baudžiamon – vieno didelio pono, – caro. Nuo ponų baudžiauninkai dar galėdavo pabėgti ir slapstyti, bet nuo caro negali, jei bent tik užsienin. Nelaisvė tapo daug baisesnė, negu buvo baudžiamųjų gadyne, ir ji atnešė padrebinančias kiekvieną blaivų protą pasekmes. Žmonės tapo bailūs ir tamsų sutvėrimai; išmoko visokių piktybių: girtuoklystės, paleistuvystės, vagysčių, denunciacijų; viso to juos išmokino caro kulturiškas knutas, kurį įdavusi ruska valdžia žandarams, pristatė jų Lietuvon tiek daug, kad užteko beveik ant kožno žmogaus po vieną. Lietuva nupuolė doriškai ir medžiagiškai. Jaunoja mūsų gentkartė tapo aklu šuneliu, paklusnum pašvilpimui baisyms tirom – caro. Kiekvieną prabudusį žmogų, pradėjusį skelbti žmogaus tiesas tarp saviškių, radosi tuojaus judošų, kurie išdavinėjo, o dvigalvis erelis ėmė juos į nagus ir pašė iki krauju, iki miejo. Lie-

tuva, o podraug ir visos tautos po caro valdžia ėsančios, paskendo terore ir kraujuose. Caras visas po savim valstybes pavertė į kalynes, o žmones į kalinius ir jų sargus. Caras Aleksandra II paliuosavo valdinius nuo baudžiamųjų, o Mikalojus II uždarė juos kalinėsu.

Bet ne visi iš prispaustųjų pasidavė savivalei tiranijos. Ne visi įtikėjo į geius norus Aleksandro II-ojo. Buvo jau ir tuomlaik šviesių žmonių, kurie permatė prie ko eina valdžia. Matė kad ji paliuosuodama valdinius nuo baudžiamųjų ant rasto, apgaus juos. Reikalavo ir tada konstitucijos, reikalavo apribavimų autokratijos ir išdykusių jos tarnų. Bet valdžia ant to atsakė represijomis, areštais, kalnimais ir ištrėmimais. Nenuoramom ėmė veikti bombomis. Vienu iš pirmųjų krito pats Aleksandra II. Valdžia dar daugiau ėmė spausti. Užmušinėjimai tiromų ėmė tankintis. Ir teip traukėsi per 40 su viršum metų. Visi karštos dvasės ir revolucijos idėjomis persiėmę žmonės, kurie jau nebegalėjo priglausti savo galvos prigimtoji šalyj, iš-ikėlė į užsienius ir varė laisvės propagandą išleidinėdami revoliucijoniškus raštus. Didelė dauguma tų išguitųjų susitiko Vakarų Europoje su sriove naujo judėjimo, butent socializmo, ir karštai juom persiėmė ėmė tųj propaguoti ir savo žmouėmis, išleidinėdami socialistiškų raštus ir su baisyms vargais gabendami juosius Rosijon. Ir dabar, po daugelio metų tokio uoliai varyto švento darbo, Rosijoje tapo toks padėjimas, kad visutina revoliucija gresia kasvalandą užsiziėbti nuo Kaukazo iki Dniepro. Ir ta revoliucija nebus panaši revoliucijoms buvusioms kitose šalise, pv. Prancuzijoje ir Vokietijoje; ji bus baisy ir žmonėms vargdieniams jeigu ne iš tos dienos – įvykus visutinoms pervartoms, – tai į labai trumpą laiką užžydės pilna laisvė – įvyks socializmas, nes revoliuciją žiebia beveik trečdalis žmonijos persiėmusios socializmu. Ne tas buvo Prancuzijoje ir Vokietijoje. Ten darbininkų jėškiny ir programos jiems patiems buvo labai neaiškus.

Nuo Rosijos socialistų perėjo judėjimo dvasė ir tarpan lietuvių. Gal ne visai teip, bet daug mūsų socialdemokratijos simptomų į tą nuduoda. Bet tame menkiekis. Svarbiausias ir linksmiausias apsiereikšimas šiadien Lietuvoje – tai kad revoliucijos darbą varo mūsų socialdemokratai. Ne „varpiečiai“ (nors jie sakosi „kovos keliu tik laimėse“), bet koks kovos budas – tyli, ne „vilniečiai“ (prie „Viln. Žinių“ susiknopo tautininkai), nē pataikunai „petrapiliečiai“ (prie „Liet. Laikraščio“ klerikalai) kovą su carizmu varo ir jį iš pamatų ardo, tik vien soci-

jaldemokratai. Skaitant Europos lietuviškus raštus tas matosi kaip aut delno. Rods „varpiečiai“ dar reikalauja nepriklausomos Lietuvos, bet išvisko matyt, kad jie ir tą reikalavimą susiaurintų ir carą sveikutį ant kruvino sosto pašiktų, jei tik jiems būtų garantuota, kad prie politiškos grietinės Lietuvoje nieks daugiau liežiuvio neprikiš, kaip tik jie, demokratai. Bet kas link tautininkų ir klerikalų, tai jau jie revoliucijos visai nenori, maldauja nuo caro tik konstitucijos; jie laukia kad tik užsibaigtų kada nors politiškos drumstos ir prasidėtų lopymai sukūrusios vienvaldijos rėdo; reformos, girdi, užvis geriausiai, nes mat jos visgi neduos plačių dabartinės tvarkos, o kuriaja Lietuvos „poneliai“ labai brangina.

Pirmučiausiai stumėju tikrosios revoliucijos Lietuvoje yra socialdemokratai; tą matome iš pranešimų nuo visų kraštų mūsų tėvynės, kaip jie tukstančiais egzempliorių atsišaukimų, brošiūrų ir kitokios „nelegališkos“ literatūros, nusėję miestus ir kaimus; kaip jie siunčia agitatorius, o tie su laisvės evangelija lupose ir su revolveriais rankose, skina kelią Lietuvoje, per gūjas policijos ir žandarų, prie savo brolių apkaltų retėžiais politiškos ir ekonomiškos nelaisvės. Jų agitatyviški pamokslai jau sukėlė didelę dalį liaudes. Skaitant tas pačias „Viln. Žinias“ ir užsienių laikraščius, k.t. „D. Balsa“, neseniai išėjusį „Darbininką“ ir žydų „Bundo“ organą, randam žinias kad draug su darbininkais miestuose kyla darbininkai Lietuvos dvarų ir kaimų. Daugelyje dvarų buvo šėvasar streikai, kurie beveik visur buvo laimėti; į akelta tapo mokečiai. gerinama darbo sąlygos O kadagi ponai ir buržujai eina su valdžia išvieni, telkiasi su žandarais ir policija, tai jeigu ne šiandien tai rytoj susipras darbininkai ir politiška, pažįs jog visų darbo žmonių priešas yra valdžia ir ponai. Ir tokie susipratusieji darbininkai bus svarbiausis revoliucijoje veikėjas. Tik reikia jų sąmonė tobulinti, daugiau pridėti agitacijos triuso, daugiau išplatinti raštų. Tas be pinigų negalima. Taigi čia turi pributi talkon ir visi kiti lietuviai; gyvenanti toli už ribų savo tėvynės.

Amerikos lietuviai tame reikale padarė gražią pradžią. Jau surinko apie 600 dol. revoliucijos pašalpai aukų, ir dar renka tolyn daugiau. Aukaujantieji teipgi yra revoliucionieriai ir, bėgyje laiko įvykus Lietuvoje liuosybei, tie visi be graužymo sąžinės galės sugrįžę prigimton šalin, naudotis iškovotos liuosybės vaisiais. Bet, juk tai vis dar dirbam ne visi. Juk čia yra dar daug mūsų vientaučių, kurie nors laiko gerus „biznius“, gražiai

pasilaiko pinigais, — o numest skatikiolio revoliucijai gailisi. Kodėl teip? Juk įvykus geresnėms sąlygoms Lietuvoje, beabejonės jie bus patįs pirmieji, kurie suvuos dirvą padaryti sau „biznį“ ir tėnais, ir plauks, kaip gaujos šarančių, Lietuvon. Tikriejie darbininkai — visoki bepinigiai socialistai, revoliucionieriai, kurie dabar atiduoda paskutinius nuo maisto grašius kovai už laisvę, tada jau pasiliks užpakalyj, daugelis iš jų nebeturės nė už ką parvažiuoti tėvynėn, už kurią kovojo, ir jeigu kada susieigtavę ant laivakorėjų pagrįš, ras visus mūsų „biznierius“ sėdint Lietuvos miesteliuose, varant biznius ir sriaubiant gardų lietuvišką alutį....

Prašvitus aušrai naujos galdynės, skubinkimės triustis apie savo laukus — te neužaria ir reužėja jų mūsų nevydonai, kurie čiulpė liaudies syvus nuo kelių šimtmečių. Mēs esame visi darbininkai, ponų nėra mūsų tarpe. Taigi neprisidėdami prie mūsų brolių darbininkų judėjimo, mēs užsitrauktume baisią panieką. Mums veda prie laisvės socialistai, jie turi iškėlę mūsų kraujuos sumirkytą raudoną vėluką, šaukia mus... Eikime pasikui tą balsą, glauskimės prie to paparčio, traukim su savim visus brolius dar to balso negirdėjusius, aukaukim trupinėlius tam šventam reikalui!

Tegyvuoją revoliucija! Tegyvuoją socializmas!

*Sekretorius Am. Liet. Rev. Szol. Kom.
J. O. Szirvydas.*

Japonija, kaip nešėja civilizacijos.

Raszo Prof. Koniszev.

Gr. Okuma, vadovas progresyvių partijos Japonijoje, tvirtina nuo pat pradedimo karės, kad dabartnė karė esanti pradėta vardan teisybės ir civilizacijos. Jis stengiasi darodinėti, kad Japonija einanti civilizacijos prieky ir kariaujanti su barbarais dleci geroves viso svieto ir visos žmonijos.

Szitos tai mislies vedama Japonijos valdžia pasiryžo mokinti Rosijos žmones. Rosijos nelaisviam japonai nurodo visus gerumus civilizacijos, kurios rosai nė regėt neregėjo, bet kuri gyvavo Japonijoje jau nuo pusšimčio metų ir kuri padarė japonus neapgalimais kariauninkais.

Morališkas mokslas ruskių kalinių tapo pradėtas nuo patios pamato, visųpirmu davus jiems tiek liuosybės, kurios jie niekad nebuvo ragavę po caro valdžia. Nepamiršo japonai apupinti jų ir iš materijališkos pusės. Kiekvienas kalinys kasdiena gauna po tris kepalus baltos duonos, keturias uncijas šviežios mėsos ir daržovių, ganėtinai išsivirti sriubos du

kart per dieną. Kiekvienam duoda nuo 30 iki 40 „semps“ — japoniški piragaičiai, — kuriuos jie suvalgo gerdami arbatą keturius kartus per dieną, ir kozną sąvaitę kiekvienas kalinys gauna 60 amerikoniškų cigarečių. Japonai dar toliau nužengė. Jie priverė ruskius kalinius užlaikyti didžiausį švarumą ir prispyrė juos tankiai imti karštas maudynes keletą kartų per sąvaitę, o kartais ir kasdieną. Namai, kuriuose kaliniai gyvena, yra užlaikomi neišpasakytam švarume, ir pasekmės yra tos, kad nelaisviai užsilaiiko gražiausioj sveikatoj.

Pirmiau ruskiai labai nusitebėjo, kad japonų valdžia teip apie juos rupinasi, bet paskui jie netik nesigailėjo pakliuvę jų rankosna, bet dar geidė kad tas pats likimas patektų ir jų draugams.

Kada nelaisviai su savo padėjimu apsiprato, tai japonai pradėjo jiems darodinėti, kad ir jų senesnieji papročiai buvo ne tokie kaip šiandien ir paaiškino jiems dėlko jie teip gerai apseina su jais. — Senovės Japonijoje, Japonija „samuraisų“, — jiems pasakoją japonai, — pasielgdavo su nelaisviais daug prasčiau ne kaip dabar; juos visus užmušdavo. Tada pietinė Europa parodė mums kelią tikros civilizacijos, ir nuo to laiko karės nelaisvius mēs skaitom už mūsų gerbiamus svečius.

Laikui bėgant, kada ruskių nelaisvių susidarė daugiau negu 70000 vyrų, kuriuos apgyvendino kaimuose: Matsuyama, Himeji, Asaka, Nagoya ir kitose vietose, buvo nutarta sistematiškai juos mokinti.

Pirmoji pradžia buvo padaryta Himejijoje, spalio mėnesy praejusiu metų. Pirmą visi nelaisviai buvo padalinti į grupas pagal laipsnį jų mokslo. Daugumas iš jų nemokėjo nė rašyt nė skaityt. Mokykla buvo uždėta toje apygardoje, kur nelaisviai buvo laikomi, ir ruski aficeriai ir tulkai pradėjo mokinti savo nepasiviestuosius sątaučius abecėlos ir pirmų uždavinių rašyme ir skaityme. Keletą mėnesių vėliau jau veik visi gerai mokėjo rašyt ir skaityt. Jie pasekmingai išdavė egzameną.

Žinoma, negalima buvo norėt, kad šitie tamsios šalies žmonės labai imtųsi prie mokslo, bet japonai mokėjo juos primasinti, ir prizadai visokių dovanų padarė stebuklą. Tarpe viliojimų prie mokslo buvo: daleidimai ilgai pasivaikščioti be sargų, atleidimai nuo priverstinų karštų maudynių ir kitokie panašūs dalykai.

Akyva tas, kad nelaisviai žydai ir lenkai geriausiai ėmėsi prie mokslo. Lenkai buvo mokinami savo kalboje, ir dabar ruskoje Lenkijoje yra priezodis „jeigu nori lenkiškai išm. okt rašyt ir skaityt, tai keliauk Japonijon.“ Visi leukai ir žydai

mokiniai se.

Kad už lošdavo prūs ir jie vynes, ka japonų č.

Knygos pasakojo jos (— ne) guodoti se ras, kokio

Ir kada sibaigus ir perstos būkų piovytį namon štalai, jie mą žmoni ilgus meti budu Japazacijos Ro

„Darbininkai „Drago“ or. Pasi. 22; kait „Varpas“ i sindis laikr. I „Ukininkai, lieka ka „Vil daba „Gana Jau, Bietelis, 1905 „Naujas is Kraševiki. I žmonių pa itai „Ven. L. „Priloženi, jo“ Par. V. I 4 pusl. k. 10 „O maich j Ileid. 7 kafin „Kakovy n noj žinai“? I „Rev. Ross „Pol. Izvi „Iekra“, n „Proletarij „Gaz. Bob „Osvožed

Bibliophil gavome. Nor rano, tečia kimo pasauli drangai, pris dang neitige P.P. — I). Iai jio „Kov rastelali sate stiko laukai apipraktoti

AP

Adre

Organizator Sekretorius 224 E Sekretorius 60 Da

mokiniai dabar stovi augštesnėse klasiuose.

Kad uždegt juose meilę tėvynės, jie lošdavo pamokinančius teatrus, per kuriuos ir jie patys išmoko suprasti meilę tėvynės, kas yra viena iš žymiausių ruožų japonų charakteriaus.

Knygės ir lapeliai išdalinti tarp jų pasakojimo apie klaidingumą netolerancijos (— neapykantos kitatikių) ir liepe jiems guodoti savo susiedų tikėjimiškas pažiūras, kokios jos ne būtų.

Ir kada šita kraugeringa karė bus pasibaigus ir derlingos dirvos Mandžurijos perstos būti vieta nuožmių ir nežmoniškų piovyčių, šitie 70000 nelaisvių sugrįš namon iš Japonijos, ir ten, kaip apaštalai, jie pradės kariauti prieš suvaržymą žmonių proto, kuriame jų broliai per ilgus metus Rosijoje skursta. Ir tokiu budu Japonija bus prisidėjus prie civilizacijos Rosijos tautų.

Verte Keistutis Szliupas.

Biblijografija.

- „Darbininkas“, mėnesinis Metuvių darbininkų laikraštis, „Draugo“ organizacijos leidžiamas. Nr.1. Ženeva, 1905. Pust. 32; kaina 10 c.
- „Varpas“ nr. 4—5. Politikos, literatūros ir mokslo mėnesinis laikr. Išt. LDP. Tilžė.
- „Ukininkas“ nr. 6. Tautiškaipolitiskias žmonių laikraštis, išeina kartą ant mėn. Išt. LDP. Tilžė.
- „Visi dabar išvien į kovą!“ Atsiš, 1 pust.
- „Gana jau, gana!“ Atsiš, 2 pust. Abudu išleisti LDP. Birželis, 1905.
- „Naujas Elementorius. Vaikams dovanėlė.“ Parašė A. iš B. Trečias išt. Išt. P. Mikolainis. Tilžė, 05. 48 pust.
- Kraševski J.L. „Mokslinčius Tvardauckas“. Apysaka iš žmonių padavimų. Parašė... Išguldė F.M. Spauda ir kasta „Vien. Lietuvininkų“. Plymouth, Pa. 05. 174 pust. k. ?
- „Priloženije taktiki i fortifikacijai k narodnomu vozstaniju“. Par. V. Sievercov. Išt. rosų soc. dem. part. Ženeva'05. 45 pust. k. 10 c.
- „O našich poriadkach. Kokie poriadki nam nužny?“ ps.19 Išt. Išt. ? kaina?
- „Kakovy naš poriadki i čto nužno dlia ulučšenija narodnoj žizni?“ Išt. „osvoboždeničiai“; pust. 48. k. ?
- „Rev. Rossija“, nr. 70.
- „Posl. Izviestija“, nmr. 240-1-2.
- „Iskra“, nr. 104.
- „Proletarij“, nmr. 8-9.
- „Gaz. Robotniča“, nmr. 52-3-4-5-6.
- „Osvoboždenije“, nr. 73.

Krasos dėžutė.

Biblijophilni. — „Reikalingumas visavietinė kalbos“ gavome. Nors tas biskį išsiklepia iš mūsų laikraščio programo, tačiau kadangi cinasi tam pačiam klausime — suteikimo pasauliui ramybės, — taigi patalpinsime. Rašydami, draugai, prisiminkite apie „Kovos“ rėmus, ir rašinių per daug neįstęskite.

P.P. — 1). Piešinėli „Turėk Viltį!“ gavome. Dėl tikimo tai jis „Kovai“ tinka. Tik atkartojame ir Tamstai, kad ilgi rašteliai suteikia mums kėblumo — persiauri mūsų laikraščio laukai. 2) Neabėjokite. Savo darbų pačiam negalima apiprekiuoti.

APGARSINIMAI.

Adresai Centrališkojo Komiteto Liet. Soc. Par. Am.

Organizatorius: J. O. Szirvydas, 412 Siegel str. Philadelphia, Pa.
Sekretorius susieszimų J. Baltruszaitis 224 E. Main str. Plymouth, Pa.
Sekretorius turėtų S. Gribauckas 60 Dayton ave. Passaic, N. J.

Iszdininkas — Dr. J. Szliupas. 228 Federal str., Philad., Pa.
Knygininkas — K. Jonaitis. 1227 Kater str., Philad., Pa.

ADRESAI KUOPU VIRSZININKU.

Norėdami įstoti į LSPA. arba gauti informacijas apie visus dalykus, lytinčius mūsų partijos ir mūsų literatūros, vientau čia, kreipkitės kiekvienas prie savo apygardojus esančių mūsų atstovų. Čia žemiau paduodame jų adresus:
14 kuopa, V. P. Česna, 731 W. Lexington Str., Baltimore, Md.
6 k. P. Kaillius, 532 Ann Str., Allegheny, Pa.
1 k. A. Bernotas, 412 Siegel Str., Philadelphia, Pa.

„KOVA“ galima gauti pirkt kas subatą, pavieniais numeriais po 5 c., pas šiuos mūsų atstovus ir platintojus raštų:

A. Siderevyčius, 569 Hamilton str. CLEVELAND, O.
A. Žvinakevyčius, 40 E. Center str. SHENANDOAH, PA.
B. Vokietaitis, Box 672, SHELTON, Conn.
Ilgaudas, 3108 So. Halsted str. Chicago, Ill.
J. Petrikys, 1514 Ross Ave. Scranton, Pa.
A. Stonelis, 24 West str. Newark, N. J.
M. J. Motennas, 225 W. Pratt Str. BALTIMORE, MD.
M. Padolskis, 24 N. Empire Str. WILKES BARRE, PA.
E. Froomes, 73 Grand Str., Sta. W — BROOKLYN, N. Y.
P. Kaillius 532 Ann Str., ALLEGHENY, PA.
M. A. Ignatas, 1028 So. 2-nd Str. PHILADELPHIA, PA.
J. Miliauckas, 1702 Wharton Str., S.S. PITTSBURG, PA.

VIENYBĖ LIETUVNINKU

Išleidžiamas nuo 1886 metu, kas sereda. Paduoda svarbias ir akyvas žinias iš Amerikos, Lietuvos ir viso pasaulio. Norėdami dazižinoti apie dabartinį padėjimą Lietuvoj užsirašykite „Vienybę Lietuvininku“.

CARIŠKA MYLISTA!

Dvygalvė Maskolijos hydra, paprastai caru vadinama, davė žmonėms išskiriamą žydus, „Liuosybę tikėjimo“. Kas norėtų įgauti tikrą išmanymą, ką ta mylista reiškia, lai skaito knygą „KANKINTOJAI IR KANKINTINIAI UŽ MOKSLA“ parašytą kun. V. Dembskio; nes mėginti sutinkinti tuodu žodžiu, biauresniu būtų juoku, negu kalbėti apie verdantį ledą, arba užšalusią liepsną. Knygą (190 pust.) galima gauti tik pas autorių: Rev. Vl. Dembskis, 328 Federal str. Philad. Pa. Frėke \$ 1.00.

„LIETUVA“

Savaitinis laikraštis, iszeina kas pėnyvezia Chicago, Ill. Prenumerata Sv. Valtijose, Kanadoje ir Meksikoje ant metų \$ 2.00.
ant pusės metų \$ 1.00
Europoje ir kitose viešpatystese:
ant metų \$ 3.00;
ant pusės metų \$ 1.50.

„Lietuvos“ redakcijoje galima gauti visokių lietuviszkų ir lenkiszkų knygų; čzia yra didžiausia lietuviszka knyginyczia visoje Amerikoje. Teipgi „Lietuvos“ redakcija parduoda szipkortes ant geriausių ir greiciausių laivų ir siunczia pinigų į visas dalis svieto geriau ir greiciau kaip visi kiti. Su visais reikalais adresuokite teip:
A. Olszevskis, 924 33-rd Str. Chicago, Ill.

Visi broliai lietuviai pas JONA DAUGĖVYČE!

Naujai uždėjau SALIUNA, užlaikau gardų alų, šnapsą ir cigarus pirmos klisos; teipgi du poll-tabeliu linksam praleidimui laiko. Atsilankykite po No. 122 S. Stokton str. BALTIMORE, MD. priešais Market Clare pabirką.

TEMYKITE!

Šiuomi pranešu Lietuviskai visūmenel, kad mano aptiekoje laiko offisą

DR. A. L. GRAICZUNAS

DR. M. P. KASSAKAUCKAS

kurie daktarai yra nuo seniai pagarsėję, kaip geriausi ir psekmingiausi gydytojai ir gali būt matyti asabiškai mano aptiekoje, arba pašaukti į namus per telefoną kožnam laike. Teipgi duodu žinia, jog mano aptieka yra didelei aprūpinta visokioms gyduolėm is ir reikalingais daigtais kaip importuotais iš užmarės teip ir šio amerikoniško krajaus. RECEPATAI DAKTARŲ yra išpildomi su didžiausia atyd ir už pigiausių prekę.

J. LESZCZINSKIO APTIEKA,

3315 So. Morgan St., Chicago, Ill.
Telephone Yards 709

Visus kitus daktarus, kokius kas reikalaus, pašauksim per telefoną [10-13]

AR KRAUSTAISU KUR? eik pas

J. Jakszti

Jis tau perkraustys nors krasztan svieto, perveža forneczius, parduoda malkas; priima apsteliavimus žodžiu ar rasztu. Gyvena:

1331 So. Front Str., Philad. Pa.

PIRMOJI LIETUVISZKA

Mėsinyczia ir Grosernia.

S. ARBASZAUSKAS

1229 So. Second Str., Philad. Pa.
Keystone Teleph. Main 46-84 D.

Užlaiko kasdien sviežią mėsą, kiauliena, veršieną, jautieną, avincieną, kumpiai svieži ir rukyti, visokios deszros; teipgi užlaikau miltus, cukrų, kavą, arbatą, surį, silkes ir viską, kas tik yra reikalinga žmogui dėl maisto, ir viskas pigiau, negu kur kitur.

Padekavone.

Poni Marč Szczerbicka, po n. 109 Kenilworth gat., sziuomi vieszai acziuoja Druvi P. ROVNO, už iszgydima, nuo labai pavojingos ligos (Peritonitis), kurią profesoriai ir kiti daktarai lėmė jau neiszgydoma. Todėl patariu visiems gentainiams kreiptis pas

DRĄ PHIL. ROVNO,
423 Pine gatvė, Philad., Pa.

VIENTATINIS LIETUVISKAS SALIUNAS
CAMDEN'E, N. J.

JULIUS GALMIN

Visoki skanzs svieži gerimai: al s degtinė, vynas, likieriai; puikių cigarai.
400 Mechanic str., Camden, N. J.
Bell 'Phone, 868-x E. 'Phone, 1033-A

PUIKIAUSIS LIETUVIŲ

SALIUNAS.

Kas sykį čion atsilankys,
Tas niekad o nesigriaudys.
Mus Alutis, vynas gardžiausi,
Cigarai turkiški, geriausi.

Urta visi pas Mik. Varguolį!

333 S. Howard str., arba kampas
Howard ir Conway, BALTIMORE, MD.

Dr. J. Szliupas.

328 Federal Str. Philadelphia, Pa.
Main 47-50-A (Keystone Telephone).

M. Rosenbaum,

SENAUSIA LIETUVIŠKA BANKA
Philadelphijoje, Pa.
PARDUODA LAIVAKORTES
ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentura geležinkelių tikietu

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.
609 South 3-čia gatvė, Philadelphia, Pa.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

Freedman & Mesirov.

Kampas 4-tos ir South Str. PHILADELPHIA, Pa.

Užkvičiame visus lietuvius mūsų vientaučius ir draugus apsilankyti ir persiliudyti, kad pas mus yra didžiausia sankrova:

DRAPANŲ, SKRYBELIŲ IR CZEVEKYŲ

Viskas pagal naujausios mados reikalavimu, geriausi pirkiniai, pigiausias prekės. Prekė visuomet viena.

Prosiname ir taisome drapanas mūsų lankytojams už dyką.

TEMYKITE!

Vienatinė lietuviška Aptieka

P. Rovno,

Kampas 3-čios ir Monroe arba
724 So. 3-rd str. Philadelphia Pa.

Toje aptiekoje visą galima gauti, kaip ir sename krauj: tikras Pain Expeleris, Gumbo, Bobro, pilvo ir anodino lašai; Kinder Balsamas; dielės ir bonkos; visoki kvėpalai, muilai ir visoki kosmetikos daiktai, vietiniai ir iš užsienių; receptai sutaisomi iš geriausių kemiškų padarinių, sulyg daktaro nuorašų. Prie to duodasi kiekvienam nesveikam higieniškos patarimės. Aptieka atvira dieną ir naktį. Visokiais liežuviais kalbama

VISI BALTIMORES LIETUVIAI PAS

I. TRASZEWSKY!

kurs ką tik atidarė naują salūną po No. 105-107 W. Barre Str. Šaltas ir gardus alus: kad išsigeri, brolau, tai net per kulnis nudrožia—toks smagus! O tie jau cigara, tai tik sakau jau—nevietiška kvėpia. O vėla, toks dailus pultebelis pasibovinėmui!

[12-15]

N. CZELEDINAS.

921 S. 2-nd Str. Philadelphia, Pa.

Saliunas

Gardus ir švieži gėrimai; puikus vynas, visokis sznapsas ir likerai; skanus alutis. Pirmiausia lietuvių užėiga.

GERIAUSIA APTIEKA. ZIONS PHARMACY

S. E. Cor. 3-čios ir Christian St.,
Philadelphijoje.

Gryni vaistai, nebrangios prekės ir sauziniszka patarimas visose szakos medicinos. Teipgi mes gelbstime visiems žmonėm įieszkantiem sveikatos.

TEMYKIT DARBININKAI!

VINCAS NEMURA laiko SALIUNA po
No. 215 S. Sharp str., Baltimore, Md.

Ten rasit geriausių ir gardžiausių gėrimų ir šėip jau visokiam reikale žmogui duoda rodą, nes yra tikras lietuvis ir darbininkas.

PIGI KURPIŲ KRAUTUVĖ. H. Adelston.

725 So Second Str. Philad. Pa.
Visokios, naujausios mados czeverykai, vyrams, moterims ir vaikams. susiszneka lietuviszkai. Pigių prekės.

B. RAMANAUSKAS.

938 So. 2-nd; Philad. Tel 65-15 D. Market
SALIUNAS.

Čia galima gauti išsigerit skaniausių gerimų: šnapsos, vyno, likerų, šviežio aluczio ir tt. Kvėpanti cigara užkandžiai per dieną ant stalo.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Joffe & Wolff.

3-čia ir Bainbridge Str., Philadelph., Pa.

Prilaikome visuomet krautuvėje grynus vaistus, visokias europėjiszkas szaknis; teipgi turime: Severos gyduoles, Groblevskio, Treinerio Kartųjį vyną, Pain expellerį, šviežias dieles. — Užkvičiame visus lietuvius lankyti į mūsų sąkrovą. Receptus sutaisome su didžiausia atyda.

E. W. Giles.

APTIEKORIUS ANT KAMPO 2-nd ir FEDERAL
Trinerio Kartusis Vynas 1.00
Severos Balsamas 50
Severos Pilvo Bitersas 1.00
Receptus sutaiso ant visokių kainų. dieną ir naktį.

Kolsun Bros.

Main Office 224 Bainbridge Street.

Karietos šermentims, baliams, vestuvėms ir t. t. pribuna bile valandoje

Keystone Telephone
Main 48-42 D.

Priima orderius teipgi: Georg Kolsun 9580. Waters

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str.,
Philadelphia, Pa.

DR. A. L. GRAICZUNAS,

3202 So. Halsted St. cor. 32-nd Street,
Chicago, Ill.

Jeigu sergi, neik pas svetimtautį daktarą, su kuriom negali susikalbėti, bet pasiteirauk apie Daktarą A. L. Graičūną. Jeigu negali pats ateit į Daktaro Offisą, pasisauk į savo namą per telefoną Yards 7309 arba 709 Yards, o jeigu pertoli gyvenai, rašyk laiška su aprašymu savo ligos. Daktaras A. L. Graičūnas gydo visokias ligas be skirtumo—vyrų, moterų ir vaikų, o ypatingai paslaptas ir limpančias ligas. Taigi ypato įpuolę į panašias ligas, privalo greičiausiai kreiptis pas D-rą A. L. Graičūną, o taps išgydytas. Atsisaukit po šiuo adresu:—Dr. A. L. GRAICZUNAS, 3202 So. Halsted, Chicago, Ill. (10-13)

Dr. L.A. DIX,

Offisas ir aptieka ant 799 So. 2-nd str.
Kvatiara ant 1640 So. 4-tos.

Daktariškos rodos offise už dyką.